

U s n e s e n í

Vrchní soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Františka Kučery a soudců JUDr. Ing. Jaroslava Zelenky, Ph.D. a JUDr. Jiřího Goldsteina v insolvenčním řízení dlužníka CTJ, a.s., IČO 26120216, sídlem Mnichovice, Husova 723, o odvolání věřitele č. 221: Mercedes-Benz Financial Services Česká republika, s.r.o., IČO 63997240, sídlem Praha 4 - Chodov, Daimlerova 2296/2, zast. Mgr. Radkem Hladkým, advokátem, sídlem Praha 1, Národní 41/973, proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 10. května 2011, č.j. KSPH 41 INS 2804/2010-P226-2

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 10. května 2011, č.j. KSPH 41 INS 2804/2010-P226-2 se mění tak, že přihláška pohledávky věřitele č. 221 Mercedes-Benz Financial Services Česká republika, s.r.o. ve výši 86.707.931,22 Kč se n e o d m í t á.

O d ů v o d n ě n í :

Ve výroku uvedeným usnesením Krajský soud v Praze v insolvenčním řízení dlužníka CTJ, a.s. (dále též dlužník) rozhodl, že přihláška pohledávky věřitele 221 Mercedes-Benz Financial Services Česká republika, s.r.o. (dále jen odvolatel) se odmítá, že právní mocí tohoto usnesení účast odvolatele v insolvenčním řízení končí a že odvolatel nemá právo na náhradu nákladů řízení.

V odůvodnění usnesení soud uvedl, že v usnesení ze dne 26.8.2011 (A-115), jímž zjistil úpadek dlužníka a prohlásil konkurs na jeho majetek, vyzval věřitele, aby do 30.9.2010 přihlásili své pohledávky do insolvenčního řízení s poučením o následcích pozdě podané přihlášky. Protože odvolatel podal přihlášku pohledávky ve výši 86.707.931,22 Kč ze dne 26.4.2011 osobně do soudní podatelny až dne 28.4.2011, tedy po uplynutí lhůty k přihlášení pohledávek, postupoval soud podle § 185 insolvenčního zákona (dále jen IZ) a rozhodl, jak uvedeno výše.

Proti tomuto usnesení se odvolatel včas odvolal a požadoval, aby je odvolací soud změnil tak, že jeho přihlášku přijímá a jeho účast v insolvenčním řízení pokračuje. Soudu I. stupně vytýkal, že jeho přihlášku formálně odmítl, aniž by se jí blíže zabýval, neboť ji nemohl podat v průběhu přihlašovací lhůty. Vysvětloval, že na základě kupní smlouvy ze dne 3.12.2008 nabyla společnost CJT, s.r.o. od insolvenčního dlužníka CTJ, a.s. nemovitosti, jež následně zastavila zástavními smlouvami ze dne 12.3.2009 a ze dne 8.4.2010 ve prospěch odvolatele k zajištění svých závazků vůči němu z leasingových smluv v celkové výši 86.707.931,22 Kč. Ještě před tím, než stačil odvolatel realizovat svá zástavní práva vůči zástavnímu (a současně osobnímu) dlužníkovi CJT, s.r.o., zapsal insolvenční správce zastavené nemovitosti do soupisu majetkové podstaty insolvenčního dlužníka CTJ, a.s., neboť měl za to, že kupní smlouva ze dne 3.12.2008, na základě níž je CJT, s.r.o. nabyta do svého vlastnictví, je neplatná. Vzhledem k tomu, že tak insolvenční správce učinil až dne 25.11.2010, tedy po uplynutí lhůty určené k přihlášení pohledávek (30.9.2011), nemohl

odvolatel včas podat přihlášku do insolvenčního řízení, neboť vůči insolvenčnímu dlužníkovi CTJ, a.s. v té době žádný nárok neměl. Postupem insolvenčního správce a soudu I. stupně se odvolatel cítil poškozen, neboť tím došlo ke znehodnocení zajištění jeho pohledávek. Akcentoval, že jakmile zjistil zápis zastavených nemovitostí do soupisu majtkové podstaty, ihned uplatnil své nároky z titulu zástavního práva u insolvenčního správce dopisem ze dne 18.4.2011 a u soudu I. stupně právě přihlášku pohledávek. Proto odvolatel považoval odmítnutí své přihlášky za porušení insolvenčního zákona a Listiny základních práv a svobod a za protiústavní.

Vrchní soud v Praze přezkoumal napadené usnesení i řízení jeho vydání předcházející a dospěl k závěru, že odvolání je opodstatněno.

Podle § 165 odst. 1 IZ věřitelé, kteří své pohledávky uplatňují podáním přihlášky, se uspokojují v závislosti na způsobu řešení úpadku, a to rozvrhem při konkursu, plněním reorganizačního plánu při reorganizaci nebo plněním při oddlužení, nestanoví-li zákon jinak. Podle § 165 odst. 2 IZ může zákon stanovit, že podle odstavce 1 se uspokojují i někteří věřitelé, kteří nepodávají přihlášku pohledávky, splňují-li zákonem stanovené podmínky.

Podle § 166 IZ uplatňují zajištění věřitelé své pohledávky přihlášku pohledávky, v níž se musí dovolat svého zajištění, uvést okolnosti, které je osvědčují, a připojit listiny, které se toho týkají. To platí i tehdy, jde-li o zajištěné věřitele, kteří mohou pohledávku vůči dlužníku uspokojit pouze z majetku poskytnutého k zajištění.

Podle § 173 odst. 1 IZ věřitelé podávají přihlášky pohledávek u insolvenčního soudu od zahájení insolvenčního řízení až do uplynutí lhůty stanovené rozhodnutím o úpadku. K přihlášcům, které jsou podány později, insolvenční soud nepřihlíží a takto uplatněné pohledávky se v insolvenčním řízení neuspokojují. Podle § 173 odst. 2 IZ se přihlašují i pohledávky, které již byly uplatněny u soudu, jakož i pohledávky vykonatelné včetně těch, které jsou vymáhány výkonem rozhodnutí nebo exekucí. Podle § 173 odst. 3 IZ lze přihlásit i pohledávku nesplatnou nebo pohledávku vázanou na podmínku. Podle § 183 odst. 3 IZ mohou osoby, od kterých může věřitel požadovat plnění podle odstavců § 183 odst. 1 a 2 IZ, pohledávku, která by jim proti dlužníku vznikla uspokojením věřitele, přihlásit jako pohledávku podmíněnou, pokud ji nepřihlásí věřitel.

Z citovaných ustanovení je zřejmé, které pohledávky je třeba pravidelně uplatnit podáním přihlášky do insolvenčního řízení v řádné přihlašovací lhůtě (§ 173 IZ), nejde-li o pohledávky za majetkovou podstatou (§ 168 IZ), o pohledávky jim na roveň postavené (§ 169 IZ) nebo o podřízené pohledávky a pohledávky společníků či členů dlužníka (§ 172 IZ). Zpravidla jde o pohledávky vzniklé před rozhodnutím o úpadku (srov. § 168 odst. 2 IZ) a které mají věřitelé buď přímo vůči insolvenčnímu dlužníkovi (obyčejně jako jejich osobnímu dlužníkovi) anebo vůči jiné osobě, avšak svoji pohledávku mohou uspokojit z majetku dlužníka, resp. z majetku podstaty poskytnutého k zajištění (§ 166 IZ).

V rozhodnutí o úpadku insolvenční soud dle § 136 odst. 2 písm. d) IZ vyzve věřitele, kteří dosud nepřihlásili své pohledávky, aby tak učinili ve stanovené lhůtě, a poučí je o následcích jejího zmeškání dle § 173 odst. 1 IZ. Stanovená lhůta k přihlášení pohledávek nesmí být kratší 30 dnů a delší 2 měsíců (§ 136 odst. 3 IZ), a je-li s rozhodnutím o úpadku

spojeno rozhodnutí o povolení oddlužení, činí tato lhůta 30 dnů (§ 136 odst. 4 IZ).

Podle § 173 odst. 4 IZ má přihláška pohledávky pro běh lhůty k promlčení nebo pro zánik práva stejné účinky jako žaloba či jiné uplatnění práva u soudu, a to ode dne, kdy došla insolvenčnímu soudu. Přihlášku pohledávky, která je podána u jiného soudu, postoupí tento soud neprodleně soudu insolvenčnímu, aniž o tom vydává rozhodnutí; účinky spojené s podáním takové přihlášky nastávají dnem, kdy přihláška dojde insolvenčnímu soudu.

Podle § 185 IZ nastala-li v průběhu insolvenčního řízení skutečnost, na základě které se podle tohoto zákona k přihlášce pohledávky nebo k přihlášené pohledávce nepřihlíží, insolvenční soud odmítne přihlášku rozhodnutím, proti kterému je odvolání přípustné a které se doručuje zvlášť přihlášenému věřiteli, dlužníkovi a insolvenčnímu správci; odvolání proti němu může podat jen přihlášený věřitel. Právní mocí takového rozhodnutí účast tohoto věřitele v insolvenčním řízení končí; o tom insolvenční soud přihlášeného věřitele uvědomí ve výroku rozhodnutí.

Z citovaných ustanovení je patrné, že pohledávky, jež je třeba uplatit podáním přihlášky, lze včas přihlásit zásadně do konce přihlašovací lhůty (prominutí zmeškání této lhůty není podle § 83 IZ přípustné), neboť koncepce insolvenčního zákona je založena na informovanosti účastníků a dalších osob o průběhu insolvenčního řízení prostřednictvím insolvenčního rejstříku, který je informačním systémem veřejné správy veřejně přístupným na internetu. Proto i zahájení insolvenčního řízení, od něž počíná běžet lhůta pro podávání přihlášek, oznamuje insolvenční soud dle § 101 IZ pouze vyhláškou dle § 71 téhož zákona, jež spočívá ve vyvěšení oznámení na úřední desce insolvenčního soudu s jeho současným zveřejněním v insolvenčním rejstříku, s nímž se dle § 74 odst. 1 IZ pojí i účinky doručení písemnosti. Zvlášť doručuje soud vyhlášku o zahájení řízení jen stávajícím účastníkům řízení a dle § 430 IZ známým věřitelům s obvyklým místem pobytu, bydlištěm nebo sídlem v některém z členských států Evropské unie (s výjimkou Dánska), a vyrozumí o ní orgány a instituce uvedené v § 102 IZ. Obdobně i rozhodnutí o úpadku, jímž je stanovena konečná lhůta pro podávání přihlášek do insolvenčního řízení, doručuje soud pouze vyhláškou (dle § 71 IZ) a zvlášť je dle § 138 IZ doručuje pouze dlužníkovi, insolvenčnímu správci, předběžnému správci, insolvenčnímu navrhovateli a osobám, které přistoupily k řízení (dle úvahy soudu i věřitelům, kteří již své pohledávky přihlásili, a jsou tedy již účastníky řízení) a zahraničním věřitelům dle § 430 IZ, a vyrozumí o něm orgány a instituce uvedené v § 139 IZ.

Ze spisu odvolací soud zjistil, že insolvenční řízení týkající se dlužníka bylo zahájeno dne 19.3.2010 (A-1) a že vyhláška o zahájení insolvenčního řízení (A-3) byla zveřejněna v insolvenčním rejstříku téhož dne v 14 hod. 4 min. Usnesením ze dne 26.8.2010 (A-115) rozhodl insolvenční soud o úpadku dlužníka a stanovil lhůtu k podání přihlášek do 30.9.2010. V insolvenčním rejstříku je zveřejnil téhož dne v 10 hod. 38 min. Co se týče tohoto usnesení, je třeba uvést, že nepostrádá žádnou ze zákonem předepsaných náležitostí, jinými slovy obsahuje vše, co podle § 136 odst. 2 IZ obsahovat má, včetně lhůty stanovené k přihlášení pohledávek a poučení o následcích jejího zmeškání. Konec stanovené lhůty připadl na čtvrtek 30.9.2010.

Z přihlášky odvolatele ze dne 26.4.2011 podané do soudní podatelny dne 28.4.2011, odvolací soud zjistil, že v ní odvolatel jako zajištěný věřitel uplatnil vůči insolvenčnímu

dlužníkovi pohledávku, již lze uspokojit pouze z majetku poskytnutého k zajištění, přičemž tento majetek (zastavené nemovitosti ve vlastnictví osoby odlišné od insolvenčního dlužníka) byl zapsán do soupisu majetkové podstaty až dne 25.11.2010 (B-35), tedy po uplynutí přihlašovací lhůty (30.9.2010), z důvodu, že insolvenční správce považoval kupní smlouvu ze dne 3.12.2008 uzavřenou mezi insolvenčním dlužníkem jako prodávajícím a CJT, s.r.o. jako kupujícím za absolutně neplatnou. Z insolvenčního spisu odvolací soud dále zjistil, že tzv. aktualizovaný soupis majetkové podstaty ze dne 25.11.2010 (B-35) neobsahoval žádnou poznámku o tom, komu sepisované nemovitosti náleží (CJT, s.r.o.) nebo kdo k nim uplatňuje svá práva, a že odvolatel jako zástavní věřitel nebyl vyrozuměn o zahrnutí nemovitostí zastavených v jeho prospěch do soupisu (§ 224 odst. 1 IZ). Za tohoto stavu nemohl odvolatel včas přihlásit svoji pohledávku za insolvenčním dlužníkem, neboť v rozhodné (přihlašovací) době zastavené nemovitosti součástí soupisu majetkové podstaty ještě nebyly a vůči insolvenčnímu dlužníkovi proto odvolatel ani nemohl právem uplatňovat jakoukoliv pohledávku; ostatně přihlášením takového neexistujícího nároku by odvolateli navíc důvodně hrozila též sankce podle § 178 nebo § 179 IZ.

Odvolací soud zastává názor, že ačkoliv odvolateli vznikla jeho pohledávka vůči insolvenčnímu dlužníkovi na uspokojení pouze z majetku poskytnutého k zajištění (§ 166 IZ) až po rozhodnutí o úpadku dlužníka, nejde o pohledávku, jež by měla povahu některé z (taxativně uvedených) pohledávek za majetkovou podstatou (§ 168 IZ) nebo některé z pohledávek jim na roveň postavených (§ 169 IZ), a ani o pohledávku, již by nebylo třeba v konkursu přihlašovat (§ 165 odst. 2 IZ). Dle názoru odvolacího soudu nebylo lze po odvolateli jako zástavnímu věřiteli ani spravedlivě požadovat, aby pohledávku vůči insolvenčnímu dlužníkovi uplatňoval jako vázanou na podmínku (§ 173 odst. 3 IZ) toliko pro případ, že by insolvenční správce shledal neplatnou kupní smlouvu, jejímž účastníkem odvolatel nebyl a na základě níž zástavní dlužník CJT, s.r.o. (jenž je v katastru nemovitostí uveden jako jejich vlastník) nabyl nemovitosti od insolvenčního dlužníka do svého vlastnictví a posléze je zastavil ve prospěch odvolatele. Při absenci adekvátní zákonné úpravy a vzhledem k povaze pohledávky odvolatele spočívající v právu na uspokojení z majetku poskytnutého k zajištění (§ 166 IZ) je odvolací soud přesvědčen o tom, že též pohledávku odvolatele vzniklou být jako důsledek právního úkonu insolvenčního správce (v zápisu nemovitostí ve vlastnictví osoby odlišné od insolvenčního dlužníka a zastavených ve prospěch odvolatele do soupisu majetkové podstaty insolvenčního dlužníka) je třeba podrobit pravidelnému režimu přihlášek pohledávek (§ 173 a násl. IZ) a tuto přezkoumat na přezkumném jednání (§ 190 a násl. IZ) a uspokojit jako jiné zajištěné pohledávky (§ 167, § 204, § 293, § 298, § 299 IZ). Jakýkoliv jiný náhled na pohledávku odvolatele by odporoval zásadám insolvenčního řízení, neboť věřitelé, kteří mají podle tohoto zákona zásadně stejné nebo obdobné postavení, mají v insolvenčním řízení rovné možnosti (§ 5 písm. b) IZ).

Pokud jde o lhůtu, do kdy mohl odvolatel přihlásit svoji pohledávku vůči insolvenčnímu dlužníkovi, má odvolací soud za to, že v dané věci – vzhledem ke shora zjištěným skutečnostem – nelze na přihlášku odvolatele aplikovat pravidelnou přihlašovací lhůtu určenou pro (ostatní) věřitele, neboť v jejím průběhu odvolatel věřitelem insolvenčního dlužníka nebyl (a právo přihlásit svoji pohledávku neměl), když se jím stal až po jejím uplynutí v důsledku zápisu zastavených nemovitostí do soupisu majetkové podstaty insolvenčního dlužníka. Vzhledem k tomu, že o zápisu zastavených nemovitostí do soupisu majetkové podstaty insolvenční správce odvolatele neinformoval a soud I. stupně odvolateli nestanovil

lhůtu pro podání přihlášky jeho pohledávky vůči insolvenčnímu dlužníkovi na uspokojení pouze z majetku poskytnutého k zajištění (§ 166 IZ), je odvolací soud toho názoru, že odvolateli lhůta pro podání přihlášky dosud neuplynula. Opačný názor by byl dle přesvědčení odvolacího soudu v rozporu se zásadami insolvenčního řízení, jež musí být vedeno tak, aby žádný z účastníků nebyl nespravedlivě poškozen nebo nedovoleně zvýhodněn a aby se dosáhlo rychlého, hospodárného a co nejvyššího uspokojení věřitelů (§ 5 písm. a) IZ).

Na základě těchto zjištění a vedených názorů vyjádřenými shora shledal odvolací soud odvolání odvolatele důvodným a napadené usnesení proto podle § 220 odst. 1 za použití § 167 odst. 2 o.s.ř. změnil.

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

V Praze dne 1. srpna 2011

JUDr. František K u ě r a, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Hana Bulínová